

31996L0071

21.1.1997.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 18/1

DIREKTIVA 96/71/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. prosinca 1996.****o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 57. stavak 2. i članak 66.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s postupkom utvrđenim u članku 189.b Ugovora ⁽³⁾,

(1) Budući da sukladno članku 3. točki (c) Ugovora ukidanje prepreka između država članica za slobodno kretanje osoba i usluga čini jedan od ciljeva Zajednice.

(2) Budući da su sva ograničenja, u odnosu na pružanje usluga, temeljena na zahtjevima državljanstva ili boravišta zabranjena Ugovorom s učinkom od kraja prijelaznog razdoblja.

(3) Budući da ostvarenje unutarnjeg tržišta nudi dinamično okruženje za transnacionalno pružanje usluga, čime se sve veći broj poduzeća potiče da privremeno upućuju radnike u inozemstvo kako bi obavljali posao na državnom području države članice koja nije država u kojoj su uobičajeno zaposleni.

⁽¹⁾ SL C 225, 30.8.1991., str. 6. i
SL C 187, 9.7.1993., str. 5.

⁽²⁾ SL C 49, 24.2.1992., str. 41.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 10. veljače 1993. (SL C 72, 15.3.1993., str. 78.), Zajedničko stajalište Vijeća od 3. lipnja 1996. (SL C 220, 29.7.1996., str. 1.) i Odluka Europskog parlamenta od 18. rujna 1996. (još nije objavljeno u Službenom listu). Odluka Vijeća od 24. rujna 1996.

(4) Budući da pružanje usluga može biti u obliku obavljanja posla od strane poduzeća za vlastiti račun i pod svojim vodstvom, na temelju ugovora sklopljenog između tog poduzeća i primatelja usluga ili u obliku ustupanja radnika poduzeću u okviru javnog ili privatnog ugovora.

(5) Budući da svako takvo poticanje transnacionalnog pružanja usluga zahtijeva klimu poštenog tržišnog natjecanja i mjere koje jamče poštovanje prava radnika.

(6) Budući da transnacionalizacija radnog odnosa stvara probleme u pogledu zakonodavstva koje se primjenjuje na radni odnos. Budući da je u interesu stranaka da odrede uvjete koji uređuju predviđeni radni odnos.

(7) Budući da je Rimski konvencija od 19. lipnja 1980. o mjerodavnom pravu za ugovorne obveze ⁽⁴⁾, koju je potpisalo 12 država članica, stupila na snagu 1. travnja 1991. u većini država članica.

(8) Budući da članak 3. te Konvencije kao opće pravilo predviđa slobodan izbor prava stranaka; budući da je, u slučaju izostanka izbora, prema članku 6. stavku 2., na ugovor primjenjivo pravo države u kojoj radnik uobičajeno obavlja posao ispunjavajući ugovor, čak i ako je privremeno zaposlen u drugoj državi, ili, ako radnik svoj posao ne obavlja uobičajeno u jednoj državi, pravo države u kojoj se nalazi poslovna jedinica koja ga je

⁽⁴⁾ SL L 266, 9.10.1980., str. 1.

zaposlila, osim ako iz sveukupnih okolnosti ne proizlazi da ugovor ima bližu vezu s nekom drugom državom, u kojem slučaju se na ugovor primjenjuje pravo te države.

- (9) Budući da, prema članku 6. stavku 1. navedene Konvencije, izbor prava stranaka ne smije imati za posljedicu lišavanje radnika zaštite koju mu pružaju prisilni propisi prava koje bi bilo mjerodavno prema stavku 2. tog članka u slučaju izostanka izbora.
- (10) Budući da članak 7. navedene Konvencije određuje da pod određenim uvjetima na snazi mogu biti, istodobno s pravom koje bude proglašeno mjerodavnim, prisilni propisi prava druge države, posebno prava države članice na čije je područje radnik privremeno upućen.
- (11) Budući da prema načelu prednosti prava Zajednice, predviđenom u njezinom članku 20., navedena Konvencija ne utječe na primjenu odredaba koje, u odnosu na konkretan slučaj, propisuju pravila o izboru prava koja se odnose na ugovorne obveze i koja su ili će biti sadržana u aktima institucija Europskih zajednica ili u nacionalnom pravu usklađenom u provođenju takvih akata.
- (12) Budući da pravo Zajednice ne sprečava države članice u primjeni njihovog zakonodavstva ili kolektivnih ugovora koje su sklopili poslodavci i radnici, za bilo koju osobu koja je, čak i privremeno, zaposlena na državnom području te države članice, iako njezin poslodavac ima poslovni nastan u drugoj državi članici; budući da Zajednica ne zabranjuje državama članicama da odgovarajućim sredstvima jamče pridržavanje tih pravila.
- (13) Budući da zakoni država članica moraju biti usklađeni kako bi se utvrdila jezgra prisilnih pravila za minimalnu zaštitu kojih se pridržavaju poslodavci u zemlji domaćinu koji upućuju radnike na obavljanje privremenog rada na državnom području države članice u kojoj se usluge pružaju; budući da se takva usklađenost može postići jedino pomoću prava Zajednice.
- (14) Budući da bi se pružatelj usluga trebao pridržavati ključnih, jasno definiranih zaštitnih pravila neovisno o trajanju upućivanja radnika.
- (15) Budući da je potrebno utvrditi da se, u određenim, jasno definiranim slučajevima sastavljanja i/ili ugradnje robe ne primjenjuju odredbe o minimalnim plaćama i minimalnim plaćenim godišnjim odmorima.
- (16) Budući da bi također trebala postojati određena fleksibilnost u primjeni odredaba o minimalnim plaćama i minimalnom trajanju plaćenih godišnjih odmora; budući da,

ako upućivanje nije dulje od jednog mjeseca, države članice mogu pod određenim uvjetima odstupiti od odredaba o minimalnim plaćama ili predvidjeti mogućnost odstupanja pomoću kolektivnih ugovora; budući da, ako količina posla koji se obavlja nije znatna, države članice mogu odstupiti od odredaba o minimalnim plaćama i minimalnom trajanju plaćenih godišnjih odmora.

- (17) Budući da prisilni propisi o minimalnoj zaštiti koja su na snazi u zemlji domaćinu ne smiju sprečavati primjenu uvjeta zapošljavanja koji su povoljniji za radnike.
- (18) Budući da je potrebno očuvati načelo da poduzeće s poslovnim nastanom izvan Zajednice ne smije imati povoljniji tretman od poduzeća s poslovnim nastanom na državnom području države članice.
- (19) Budući da, ne dovodeći u pitanje ostale odredbe prava Zajednice, ova Direktiva ne sadržava obvezu pravnog priznavanja postojanja poduzeća za privremeno zapošljavanje, niti dovodi u pitanje primjenu zakona država članica u odnosu na ustupanje radnika i poduzeća za privremeno zapošljavanje na područje koja nemaju poslovni nastan na njihovom državnom području, ali u okviru pružanja usluga tamo posluju.
- (20) Budući da ova Direktiva ne utječe na sporazume koje je Zajednica sklopila s trećim zemljama ni na zakone država članica o pristupu pružatelja usluga iz trećih zemalja njihovom državnom području; budući da ova Direktiva također ne dovodi u pitanje nacionalno pravo koje se odnosi na ulazak, boravak i pristup zapošljavanju radnika iz trećih zemalja.
- (21) Budući da Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalnog osiguranja na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice⁽¹⁾ sadrži odredbe koje se primjenjuju na davanja i doprinose iz socijalnog osiguranja.
- (22) Budući da ova Direktiva ne dovodi u pitanje pravo država članica u odnosu na kolektivne mjere za zaštitu strukovnih interesa.
- (23) Budući da nadležna tijela u različitim državama članicama moraju međusobno surađivati u primjeni ove Direktive; budući da države članice moraju predvidjeti odgovarajuće mjere za slučaj nepoštovanja odredaba ove Direktive.

⁽¹⁾ SL L 149, 5.7.1971., str. 2.; Posebno izdanje 1971. (II), str. 416. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 3096/95 (SL L 335, 30.12.1995., str. 10.).

- (24) Budući da je potrebno jamčiti pravilnu primjenu ove Direktive i u tu svrhu predvidjeti rješenja za blisku suradnju između Komisije i država članica.
- (25) Budući da najkasnije pet godina nakon donošenja ove Direktive Komisija mora preispitati detaljna pravila za provedbu ove Direktive s ciljem predlaganja nužnih izmjena, prema potrebi,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Opseg

1. Ova se Direktiva primjenjuje na poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici koja, u okviru transnacionalnog pružanja usluga, upućuju radnike u skladu sa stavkom 3. na državno područje države članice.
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na posadu brodova trgovačke mornarice.
3. Ova se Direktiva primjenjuje u mjeri u kojoj poduzeća iz stavka 1. poduzimaju jednu od sljedećih transnacionalnih mjera:
- (a) upućuju radnike, za svoj račun i pod svojim vodstvom, na državno područje države članice na temelju ugovora sklopljenog između poduzeća koje upućuje i primatelja usluge koji posluje u toj državi članici, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća koje vrši upućivanje i radnika za vrijeme upućivanja; ili
- (b) upućuju radnike u pogon ili poduzeće koje pripada skupini poduzeća na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća koje vrši upućivanje i radnika za vrijeme upućivanja; ili
- (c) upućuju radnike, kao poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, poduzeću korisniku koje ima poslovni nastan ili obavlja djelatnost na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća za privremeno zapošljavanje ili poduzeća koje radnika ustupa i radnika za vrijeme upućivanja.
4. Poduzeća s poslovnim nastanom u državi nečlanici ne smiju imati povoljniji tretman od poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici.

Članak 2.

Definicija

1. Za potrebe ove Direktive „upućeni radnik” znači radnik koji u ograničenom vremenskom razdoblju obavlja svoj posao

na državnom području države članice koja nije država u kojoj uobičajeno radi.

2. Za potrebe ove Direktive definicija radnika je definicija koja se primjenjuje u pravu države članice na čije je državno područje radnik upućen.

Članak 3.

Uvjeti zaposlenja

1. Države članice osiguravaju da, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos, poduzeća iz članka 1. stavka 1. radnicima upućenim na njihovo državno područje jamče uvjete zaposlenja u odnosu na sljedeća pitanja, koja su u državi članici u kojoj se obavlja posao određena:

- zakonom ili drugim propisom, i/ili
- kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima proglašenim univerzalno primjenjivim u smislu stavka 8., ako se odnose na djelatnosti iz Priloga:
 - (a) maksimalno radno vrijeme i minimalno vrijeme odmora;
 - (b) minimalni plaćeni godišnji odmori;
 - (c) minimalne plaće, uključujući one uvećane za prekovremeni rad; ova se točka ne primjenjuje na dopunske strukovne mirovinske sustave;
 - (d) uvjete ustupanja radnika, posebno od strane poduzeća za privremeno zapošljavanje;
 - (e) zdravstvene uvjete, sigurnost i higijenu na radu;
 - (f) zaštitne mjere u odnosu na uvjete zaposlenja trudnica ili žena koje su nedavno rodile, djece i mladih;
 - (g) jednako postupanje prema muškarcima i ženama i ostale odredbe u odnosu na nediskriminaciju.

Za potrebe ove Direktive, pojam minimalnih plaća iz stavka 1. točke (c) određen je nacionalnim pravom i/ili praksom države članice na čije je državno područje radnik upućen.

2. U slučaju početnog sastavljanja i/ili prve ugradnje robe, koji čine sastavni dio ugovora o isporuci robe i koji su nužni za stavljanje isporučene robe u uporabu te ih obavljaju stručni i/ili specijalizirani radnici poduzeća koje obavlja isporuku, stavak 1. prvi podstavak točke (b) i (c) ne primjenjuje se ako razdoblje upućivanja ne prelazi osam dana.

Ova se odredba ne primjenjuje na djelatnosti u području građevinskih radova nabrojane u Prilogu.

3. Države članice mogu, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, u skladu s tradicijama i praksom svake države članice odlučiti da se ne primjenjuje stavak 1. prvi podstavak točka (c) u slučajevima iz članka 1. stavka 3. točaka (a) i (b), ako duljina upućivanja ne prelazi jedan mjesec.

4. Države članice mogu, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, predvidjeti odstupanje od stavka 1. prvog podstavka točke (c) u slučajevima navedenim u članku 1. stavku 3. točkama (a) i (b) te od odluke države članice u smislu stavka 3. ovog članka, pomoću kolektivnih ugovora u smislu stavka 8. ovog članka za jednu ili više djelatnosti ako duljina upućivanja ne prelazi jedan mjesec.

5. Države članice mogu predvidjeti odobravanje izuzeća od stavka 1. prvog podstavka točaka (b) i (c) u slučajevima navedenim u članku 1. stavku 3. točkama (a) i (b) na temelju činjenice da posao koji se obavlja nije znatan.

Države članice koje koriste mogućnost iz prvog podstavka određuju kriterije koje posao koji se obavlja mora ispunjavati kako bi se smatrao „neznatnim”.

6. Duljina trajanja upućivanja izračunava se na temelju referentnog razdoblja od jedne godine od početka upućivanja.

U svrhu ovih izračuna u obzir se uzimaju sva ranija razdoblja u kojima je taj posao obavljao upućeni radnik.

7. Stavci od 1. do 6. ne sprečavaju primjenu uvjeta zaposljavanja koji su povoljniji za radnike.

Doplaci karakteristični za upućivanje smatraju se dijelom minimalne plaće, ako se ne plaćaju kao nadoknada za stvarno nastale troškove zbog upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja.

8. „Kolektivni ugovori ili arbitražni pravorijeci proglašeni univerzalno primjenjivima” znači kolektivni ugovori ili arbitražni pravorijeci kojih se moraju pridržavati sva poduzeća na zemljopisnom području i u predmetnoj struci ili industriji.

Ako ne postoji sustav proglašavanja kolektivnih ugovora ili arbitražnih pravorijeka univerzalno primjenjivima u smislu prvog podstavka, države članice mogu, ako tako odluče, uzeti kao osnovu:

— kolektivne ugovore ili arbitražne pravorijeke koji su općenito primjenjivi za slična poduzeća na zemljopisnom području i u predmetnoj struci ili industriji, i/ili

— kolektivne ugovore koje su sklopile najviše predstavničke organizacije poslodavaca i radnika na nacionalnoj razini i koji se primjenjuju na cijelom državnom području,

pod uvjetom da njihova primjena na poduzeća iz članka 1. stavka 1. osigura jednako postupanje u pitanjima navedenih u prvom podstavku stavka 1. ovog članka između tih poduzeća i poduzeća iz ovog podstavka koja su u sličnoj situaciji.

Smatra se da jednak tretman u smislu ovog članka postoji ako domaća poduzeća u sličnoj situaciji podliježu:

— u odnosu na pitanja navedena u stavku prvom podstavku stavka 1. u dotičnom mjestu ili u predmetnom sektoru, istim obvezama kao i poduzeća koja vrše upućivanje, i

— ispunjavanju istih obveza s istim učincima.

9. Države članice mogu predvidjeti da poduzeća iz članka 1. stavka 1. moraju jamčiti radnicima iz članka 1. stavka 3. točke (c) uvjete koji se primjenjuju na privremeno zaposlene radnike u državi članici u kojoj se posao obavlja.

10. Ova Direktiva ne sprečava države članice da, u skladu s Ugovorom, na svoja poduzeća i poduzeća drugih država na jednak način primjenjuju:

— uvjete zaposlenja na pitanja osim pitanja iz prvog podstavka stavka 1. u mjeri u kojoj se radi o odredbama javnog poretkta,

— uvjete zaposlenja određenih kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima u smislu stavka 8. i koji se odnose na djelatnosti osim onih spomenutih u Prilogu.

Članak 4.

Suradnja na informiranju

1. Za potrebe provedbe ove Direktive države članice u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom imenuju jedan ili više ureda za kontakt ili jedno ili više nadležnih državnih tijela.

2. Države članice donose odredbe za suradnju između tijela javne vlasti koja su, u skladu s nacionalnim pravom, odgovorna za praćenje uvjeta zaposlenja iz članka 3. Takva se suradnja posebno sastoji od odgovaranja na obrazložene zahtjeve tih

tijela za podacima o transnacionalnom ustupanju radnika, uključujući očita kršenja ili moguće slučajeve nezakonitih transnacionalnih djelatnosti.

Komisija i tijela javne vlasti iz prvog podstavka usko surađuju kako bi ispitali sve poteškoće koje se mogu javiti u primjeni članka 3. stavka 10.

Uzajamna administrativna pomoć pruža se besplatno.

3. Svaka država članica donosi odgovarajuće mjere kako bi podaci o uvjetima zapošljavanja iz članka 3. općenito bili dostupni.

4. Svaka država članica obavješćuje druge države članice i Komisiju o uredima za kontakt i/ili nadležnim tijelima iz stavka 1.

Članak 5.

Mjere

Države članice poduzimaju potrebne mjere za slučaj nepoštovanja odredaba ove Direktive.

Posebno osiguravaju da radnicima i/ili njihovim predstavnicima budu na raspolaganju odgovarajući postupci za izvršavanje obveza na temelju ove Direktive.

Članak 6.

Sudska nadležnost

Kako bi se ostvarilo pravo na uvjete zaposlenja zajamčene u članku 3., mogu se pokrenuti sudski postupci u državi članici na čijem je državnom području radnik bio ili jest upućen, ne dovodeći u pitanje, prema potrebi, pravo na pokretanje sudskih

postupaka u drugoj državi na temelju postojećih međunarodnih konvencija o sudskoj nadležnosti.

Članak 7.

Provedba

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 16. prosinca 1999. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 8.

Preispitivanje Komisije

Najkasnije do 16. prosinca 2001. Komisija preispituje funkcioniranje ove Direktive s ciljem predlaganja Vijeću potrebnih izmjena.

Članak 9.

Ova je Direktiva upućena državam članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. prosinca 1996.

Za Europski parlament

Predsjednik

K. HÄNSCH

Za Vijeće

Predsjednik

I. YATES

PRILOG

Djelatnosti spomenute u članku 3. stavku 1., drugoj alineji, uključuju sve građevinske poslove koji se odnose na izgradnju, popravljanje, održavanje, preinake ili rušenje zgrada, a posebno na sljedeće poslove:

1. iskapanje
 2. zemljane radove
 3. stvarne poslove izgradnje
 4. sastavljanje i rastavljanje prerađenih elemenata
 5. namještanje ili opremanje
 6. preinake
 7. renoviranje
 8. popravke
 9. rastavljanje
 10. rušenje
 11. održavanje
 12. održavanje, ličenje i čišćenje
 13. poboljšanje.
-